Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

5. ožujka 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Autorsko pravo i srodna prava – Direktiva 2001/29/EZ – Članak 5. stavak 2. točka (b) i članak 6. – Pravo reproduciranja – Iznimka – Reproduciranja za privatnu uporabu – Reproduciranja uz pomoć memorijskih kartica prijenosnih telefona – Pravična naknada – Naknada za reproduciranje na medije – Jednako postupanje – Povrat naknade – Minimalna šteta“

U predmetu C-463/12,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Østre Landsret (Danska), odlukom od 10. listopada 2012., koju je Sud zaprimio 16. listopada 2012., u postupku

Copydan Båndkopi

protiv

Nokia Danmark A/S,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, K. Jürimäe, J. Malenovský (izvjestitelj), M. Safjan i A. Prechal, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Cruz Villalón,

tajnik: C. Strömholm, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 16. siječnja 2014.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Copydan Båndkopi, P. Schønning, *advokat*,

— za Nokia Danmark A/S, F. Bøggild, *advokat*,

— za francusku vladu, D. Colas i F. X. Bréchot, kao i B. Beaupère-Manokha, u svojstvu agenata,

— za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Varonea, *avvocato dello Stato*,

— za nizozemsku vladu, M. Noort, M. Bulterman i C. Wissels, u svojstvu agenata,

— za austrijsku vladu, G. Kunnert i A. Posch, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: danski

— za finsku vladu, J. Leppo, u svojstvu agenta,

— za vladu Ujedinjene Kraljevine, S. Brighouse, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Malynicz i J. Holmes, *barristers*,

— za Europsku komisiju, J. Samnadda, kao i H. Støvlbæk i J. Szczodrowski, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 18. lipnja 2014.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 5. stavka 2. točke (b) i članka 6. Direktive Europskog parlamenta i Vijeća 2001/29/EZ od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Copydan Båndkopija (u daljnjem tekstu: Copydan) i Nokije Danmark A/S (u daljnjem tekstu: Nokia) u vezi s plaćanjem naknade namijenjene za financiranje pravične naknade na temelju iznimke od prava reproduciranja iz članka 5. stavka 2. točke (b) navedene direktive (u daljnjem tekstu: naknada za privatno reproduciranje).

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Tekst uvodnih izjava 9., 10., 31., 32., 35., 38. i 39. Direktive 2001/29 glasi kako slijedi:

„(9) Svako usklađivanje autorskog prava i srodnih prava mora se temeljiti na visokoj razini zaštite, budući da su takva prava ključna za intelektualno stvaralaštvo. [...]

(10) Ako autori ili umjetnici izvođači namjeravaju nastaviti svoj kreativan i umjetnički rad, moraju dobiti odgovarajuću naknadu za korištenje svojega djela, kao što to moraju dobiti i producenti kako bi bili u mogućnosti financirati to djelo. [...]

[...]

(31) Pravedna ravnoteža prava i interesa između različitih kategorija nositelja prava, kao i između različitih kategorija nositelja prava i korisnika predmeta zaštite mora biti osigurana. [...]

(32) Ovom Direktivom predviđen je iscrpan popis iznimaka i ograničenja prava reproduciranja i prava priopćavanja javnosti. Neke se iznimke ili neka ograničenja primjenjuju samo na pravo reproduciranja, u odgovarajućim slučajevima. Ovaj popis uzima u obzir različite pravne tradicije u državama članicama, dok, u isto vrijeme, ima za cilj osiguravanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Države članice trebale bi postići dosljednu primjenu tih iznimaka i ograničenja, koja će biti procijenjena prilikom preispitivanja provedbenog zakonodavstva u budućnosti.

[...]

(35) U određenim slučajevima iznimaka ili ograničenja, nositelji prava trebali bi dobiti pravičnu naknadu koja bi im na odgovarajući način nadoknadila uporabu njihovih zaštićenih djela ili drugih predmeta zaštite. Pri određivanju oblika, detaljnih rješenja i moguće visine takve primjerene naknade, trebalo bi uzeti u obzir okolnosti svakog pojedinog slučaja. Pri ocjenjivanju tih okolnosti, vrijedan kriterij mogla bi biti šteta koja se nositeljima prava nanosi dotičnom radnjom. U slučajevima kada su nositelji prava već primili naknadu u nekom drugom obliku, kao npr. dio naknade za licenciju, nije potrebno posebno ili odvojeno plaćanje. Prilikom određivanja visine pravične naknade trebalo bi u potpunosti uzeti u obzir stupanj korištenja tehničkih mjera zaštite iz ove Direktive. U određenim situacijama kada je šteta učinjena nositelju prava minimalna, ne može postojati obveza plaćanja.

[...]

(38) Državama članicama treba biti dopušteno da predvide iznimku ili ograničenje prava reproduciranja za određene tipove reproduciranja audio, vizualnog i audiovizualnog materijala za privatnu uporabu, uz pravičnu naknadu. To može uključivati uvođenje ili produljenje primjene sustava naknade za naknađivanje štete nositelju prava. [...]

(39) Kada se primjenjuje iznimka ili ograničenje na privatno reproduciranje, države članice trebaju primjereno uzeti u obzir tehnološki i ekonomski razvoj, posebno u odnosu na privatno digitalno reproduciranje i sustave naknada, ako su dostupne učinkovite mjere zaštite. Takve iznimke ili takva ograničenja ne bi smjela sprečavati uporabu tehničkih mjera ili njihovu provedbu protiv izbjegavanja mjera.“

4 Članak 2. navedene direktive propisuje:

„Države članice moraju predvidjeti isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za izravno ili neizravno, privremeno ili trajno reproduciranje bilo kojim sredstvima i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili u dijelovima:

(a) autorima, njihovih djela;

[...]“

5 U skladu s člankom 5. stavcima 2. i 5. navedene direktive:

„2. Države članice mogu predvidjeti iznimke ili ograničenja prava reproduciranja predviđenog člankom 2. u sljedećim slučajevima:

(a) u odnosu na reproduciranje na papir ili sličan medij, učinjeno uporabom bilo koje fotografske tehnike ili nekim drugim postupkom koji ima slične učinke, uz iznimku grafičkog izdanja glazbenog djela (notni materijal), pod uvjetom da nositelji prava dobiju pravičnu naknadu;

(b) u odnosu na reproduciranje na bilo koji medij koje je učinila fizička osoba za privatnu uporabu i u svrhu koja nije ni izravno ni neizravno komercijalna, uz uvjet da nositelji prava dobiju pravičnu naknadu, pri čemu se uzima u obzir primjena ili neprimjena tehničkih mjera iz članka 6. na djelo ili na drugi predmet zaštite;

[...]

5. Iznimke i ograničenja predviđeni stavcima 1., 2., 3. i 4. primjenjuju se samo u određenim posebnim slučajevima koji nisu u sukobu s uobičajenim iskorištavanjem djela ili drugog predmeta zaštite i koji bezrazložno ne dovode u pitanje zakonite interese nositelja prava.“

6 Članak 6. stavci 1. i 3. Direktive 2001/29 propisuje:

„1. Države članice moraju predvidjeti odgovarajuću pravnu zaštitu protiv izbjegavanja učinkovitih tehničkih mjera, koje određena osoba obavlja znajući to ili imajući osnova to znati.

[...]

3. Za potrebe ove Direktive, izraz „tehničke mjere" znači svaka tehnologija, uređaj ili sastavni dio napravljen da u uobičajenom djelovanju sprečava ili ograničava radnje, u odnosu na djela ili druge predmete zaštite, koje nisu odobrene od strane nositelja bilo kojeg autorskog prava ili srodnog prava kao što je propisano zakonom [...]. Tehničke se mjere smatraju „učinkovitima", kad nositelji prava korištenje zaštićenog djela ili drugog predmeta zaštite ograničavaju putem primjene kontrole pristupa ili zaštitnog postupka, kao što je enkripcija, premetanje ili druga preinaka djela ili drugog predmeta zaštite, ili putem nadzora umnožavanja, kojima se postiže cilj zaštite."

Dansko pravo

7 U skladu s člankom 12. stavcima 1. i 3. Zakona o autorskom pravu (ophavsretsloven), kako je objedinjen Odlukom br. 202 od 27. veljače 2010. (u daljnjem tekstu: Zakon o autorskom pravu):

„1. Svatko je ovlašten pojedinačno reproducirati ili naložiti pojedinačno reproduciranje objavljenih djela za privatnu uporabu. Ta reproduciranja ne mogu se koristiti u druge svrhe.

[...]

3. [Reproduciranje] u digitalnom obliku posuđenog ili unajmljenog primjerka nije dopušteno bez suglasnosti autora."

8 Članak 39. stavci 1. i 2. tog zakona propisuje:

„1. Tko proizvede ili uveze radi prodaje audiovrpce, videovrpce ili druge medije na koje je moguće fiksirati zvukove ili slike, plaća naknadu autorima djela iz stavka 2.

2. Naknada se plaća za vrpce itd. koje su prikladne za reproduciranja za privatnu uporabu [...]."

9 Članak 40. stavci 2. i 3. Zakona o autorskom pravu propisuje:

„2. Za 2006. godinu naknada iznosi […] 4,28 DKK po komadu za memorijske kartice.

3. Od 2007. godine naknada iz stavaka 1. i 2. ovoga članka prilagođava se na godišnjoj razini prema indeksu prilagodbe stopa (vidjeti Zakon o indeksu prilagodbe stopa)."

10 Članak 75.c stavak 1. istog zakona određuje:

„Nitko ne smije bez ovlaštenja nositelja prava zaobići učinkovite tehničke mjere zaštite."

Glavni postupak i prethodna pitanja

11 Copydan je tijelo za upravljanje autorskim pravima koje zastupa nositelje prava na zvučnim i audiovizualnim djelima. Kulturministeriet (Ministarstvo kulture) ovlastilo je Copydan da naplaćuje, upravlja i tim nositeljima raspodjeljuje naknade naplaćene za uporabu navedenih djela.

12 Nokia u Danskoj prodaje prijenosne telefone. Ona te proizvode isporučuje poslovnim korisnicima koji ih dalje prodaju drugim privatnim ili poslovnim korisnicima. Svi prijenosni telefoni opremljeni su unutarnjom memorijom. Usto, određeni modeli sadrže dodatnu memorijsku karticu koja je različita od SIM kartice. Ako korisnik posjeduje prijenosni telefon koji ima memorijsku karticu, on na njoj može pohranjivati podatke kao što su to brojevi telefona, podaci o kontaktima ili fotografije snimljene tim telefonom. Na njih je također moguće pohranjivati datoteke koje sadrže glazbena djela, filmove i druga zaštićena djela. Takve datoteke moguće je preuzeti s interneta, DVD-a, CD-a, čitača MP3 ili korisničkih računala.

13 Između stranaka u glavnom postupku nesporna je činjenica da kad korisnik pohranjuje zaštićena djela na prijenosnom telefonu koji istovremeno ima i unutarnju memoriju i memorijsku karticu, ta su djela načelno pohranjena na memorijskoj kartici. Međutim, ako korisnik izmijeni telefonske postavke, on ta djela može pohranjivati i u unutarnjoj memoriji.

14 Copydan je smatrao da memorijske kartice prijenosnih telefona moraju biti obuhvaćene sustavom pravične naknade, koji predviđa Zakon o autorskom pravu, na temelju iznimke od prava reproduciranja (u daljnjem tekstu: pravična naknada), osim ako te memorijske kartice imaju iznimno mali kapacitet pohrane. Copydan je stoga tužio Nokiju tražeći da joj se naloži da mu za memorijske kartice koje su uvezene tijekom razdoblja od 2004. do 2009. plati naknadu za privatnu uporabu.

15 Nokia je navela da ne postoji obveza plaćanja takve naknade kad je reproduciranje nedopušteno, kao ni kad su nositelji autorskog prava dali ovlaštenje za, primjerice, uporabu reproduciranja nakon preuzimanja zaštićenog djela s mrežne stranice za trgovinu. Sustavom pravične naknade trebala bi, dakle, biti obuhvaćena samo zakonita reproduciranja za privatnu uporabu za koja nositelji prava nisu dali ovlaštenje. Međutim, memorijske kartice prijenosnih telefona rijetko sadrže takva reproduciranja pa se ne može tražiti nikakva naknada za ta reproduciranja.

16 U tim je okolnostima Østre Landsret odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Je li usklađen s [Direktivom 2001/29] nacionalni zakon koji predviđa naknadu nositeljima prava u slučaju reproduciranja iz jednog od sljedećih izvora:

(a) datoteka za čiju su uporabu nositelji prava dali ovlaštenje i za koje je korisnik platio naknadu (licencirani sadržaj, primjerice iz internetskih trgovina);

(b) datoteka za čiju su uporabu nositelji prava dali ovlaštenje i za koje korisnik nije platio naknadu (licencirani sadržaj, primjerice u okviru trgovačkih ponuda);

(c) DVD-a, CD-ROM-a, čitača MP3, računala itd. korisnika bez korištenja učinkovitih tehničkih mjera;

(d) DVD-a, CD-ROM-a, čitača MP3, računala itd. korisnika uz korištenje učinkovitih tehničkih mjera;

(e) DVD-a, CD-ROM-a, čitača MP3, računala ili drugog uređaja treće osobe;

(f) nezakonito reproduciranih djela s interneta ili iz drugih izvora;

(g) datoteka koje su zakonito reproducirane na drugi način, npr. s interneta (iz dopuštenih izvora, bez licencije).

2. Na koji način zakonodavstvo države članice koje se odnosi na pravičnu naknadu […] mora uzeti u obzir učinkovite tehničke mjere (članak 6. [Direktive 2001/29])?

3. Na koji je način kod utvrđivanja [pravične naknade] potrebno shvatiti izraz ‚u određenim situacijama kada je šteta učinjena nositelju prava minimalna' iz uvodne izjave 35., koji dovodi do toga da je zakonodavstvo država članica koje predviđa naknadu nositeljima prava za takva reproduciranja za privatnu uporabu […] neusklađeno s [Direktivom 2001/29]?

4. (a) Pod pretpostavkom da reproduciranje za privatnu uporabu nije ni primarna ni glavna funkcija memorijskih kartica prijenosnih telefona, je li zakonodavstvo država članica koje predviđa naknadu nositeljima prava za reproduciranje na memorijskim karticama prijenosnih telefona usklađeno s [Direktivom 2001/29]?

   (b) Pod pretpostavkom da reproduciranje za privatnu uporabu jest jedna od primarnih ili glavnih funkcija memorijskih kartica prijenosnih telefona, je li zakonodavstvo država članica koje predviđa naknadu nositeljima prava za reproduciranje na memorijskim karticama prijenosnih telefona usklađeno s [Direktivom 2001/29]?

5. Je li zakonodavstvo država članica koje predviđa naknadu za memorijske kartice, iako se nikakva naknada ne traži za unutarnje memorije kao što su one u čitačima MP3 ili iPodovima, koji su dizajnirani i primarno se koriste za pohranjivanje reproduciranja za privatnu uporabu, usklađeno s izrazom ‚pravedna ravnoteža' iz uvodne izjave 31. [Direktive 2001/29] i s ujednačenim tumačenjem pojma ‚pravične naknade' iz članka 5. stavka 2. točke (b) koja se mora temeljiti na ‚šteti'?

6. (a) Onemogućuje li [Direktiva 2001/29] državi članici zakonodavstvo koje predviđa da je proizvođač i/ili uvoznik, koji prodaje memorijske kartice poslovnim korisnicima koji ih dalje prodaju kako privatnim tako i poslovnim korisnicima, a da navedeni proizvođač i/ili uvoznik ne zna jesu li te memorijske kartice prodane privatnim ili poslovnim korisnicima, dužan platiti naknadu za reproduciranje za privatnu uporabu?

   (b) Je li odgovor na šesto pitanje, točku (a), drukčiji ako zakonodavstvo države članice sadrži odredbe prema kojima proizvođač, uvoznik i/ili distributer ne moraju platiti naknadu za memorijske kartice koje se uporabljuju u poslovne svrhe, prema kojima proizvođač, uvoznik i/ili distributer koji su ipak platili naknadu mogu dobiti povrat naknade za memorijske kartice koje se uporabljuju u poslovne svrhe i prema kojima proizvođač, uvoznik i/ili distributer mogu bez plaćanja naknade prodavati memorijske kartice drugim poduzetnicima koji su upisani pri tijelu zaduženom za upravljanje naknadama?

   (c) Je li odgovor na šesto pitanje, točke (a) ili (b), drukčiji:

      i) iako zakonodavstvo države članice sadrži odredbe prema kojima proizvođač, uvoznik i/ili distributer ne moraju platiti naknadu za memorijske kartice koje se uporabljuju u poslovne svrhe, ako se uzme u obzir da se pojam ‚uporaba u poslovne svrhe' tumači kao mogućnost odbitka koji se primjenjuje samo na poduzetnike koje je odobrio Copydan Båndkopi, dok poslovni klijenti koje Copydan Båndkopi nije odobrio moraju plaćati naknadu za memorijske kartice koje se uporabljuju u poslovne svrhe;

      ii) iako zakonodavstvo države članice sadrži odredbe prema kojima kad proizvođač, uvoznik i/ili distributer ipak (teorijski) plate naknadu, mogu dobiti njezin povrat za memorijske kartice u mjeri u kojoj se one uporabljuju u poslovne svrhe, ako se uzme u obzir da […] u praksi jedino stjecatelj memorijske kartice može dobiti povrat i [da] stjecatelj memorijske kartice mora Copydanu uputiti zahtjev za povrat naknade;

      iii) iako zakonodavstvo države članice sadrži odredbe prema kojima proizvođač, uvoznik i/ili distributer mogu bez plaćanja naknade prodavati memorijske kartice drugim poduzetnicima koji su registrirani pri tijelu zaduženom za upravljanje naknadama, ako

se uzme u obzir da je Copydan tijelo zaduženo za upravljanje naknadama i [da] registrirani poduzetnici ne znaju prodaju li se memorijske kartice privatnim ili poslovnim korisnicima?“

O prethodnim pitanjima

Uvodno očitovanje

17 Određena pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev ne odnose se izričito na članak 5. stavak 2. točku (b) Direktive 2001/29, dok ga druga navode. Međutim, iz odluke o upućivanju zahtjeva jasno proizlazi da sva postavljena pitanja treba shvatiti na način da se odnose na tu odredbu pa će Sud, dakle, u tom smislu ispitati ta pitanja.

Četvrto pitanje

18 Svojim četvrtim pitanjem, koje valja ponajprije ispitati, sud koji je uputio zahtjev u biti pita protivi li se članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2001/29 nacionalnom propisu koji predviđa pravičnu naknadu za višefunkcionalne medije, kao što su to memorijske kartice prijenosnih telefona, imali ti mediji ili ne kao svoju glavnu funkciju ostvarivanje reproduciranja za privatnu uporabu.

19 U tom pogledu valja podsjetiti da kad države članice odluče uvesti iznimku, predviđenu u članku 5. stavku 2. točki (b) navedene direktive, od prava reproduciranja radi reproduciranja za privatnu uporabu (u daljnjem tekstu: iznimka privatnog reproduciranja) u svoje nacionalno pravo, one su dužne propisati, primjenjujući tu odredbu, plaćanje pravične naknade u korist nositeljâ isključivog prava reproduciranja (presude Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, t. 30., kao i Amazon.com International Sales i dr., C-521/11, EU:C:2013:515, t. 19.).

20 U mjeri u kojoj odredbe te iste direktive ne utvrđuju detaljno različite elemente sustava pravične naknade, države članice raspolažu širokom marginom prosudbe za njihovo utvrđivanje. Države članice utvrđuju osobe koje su dužne platiti tu naknadu, njezin oblik, detaljna rješenja i visinu navedene naknade (vidjeti u tom smislu presude Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, t. 23., kao i Amazon.com International Sales i dr., EU:C:2013:515, t. 20.).

21 S obzirom na navedeno, pravična naknada, a prema tome i sustav na kojem ona počiva, te njezina visina, moraju biti povezani sa štetom učinjenom nositeljima prava zbog ostvarivanja privatnih reproduciranja (vidjeti u tom smislu presudu Padawan, EU:C:2010:620, t. 40. i 42.).

22 Ako osoba ostvaruje za privatnu uporabu reproduciranje djela bez dobivanja prethodnog ovlaštenja dotičnog nositelja prava, što njemu čini štetu, ta je osoba u načelu dužna popraviti tu štetu financiranjem navedene naknade koja će biti plaćena tom nositelju (vidjeti u tom smislu presude Padawan, EU:C:2010:620, t. 45. i Amazon.com International Sales i dr., EU:C:2013:515, t. 23.).

23 Sud je, međutim, priznao da, s obzirom na praktične poteškoće povezane s identificiranjem privatnih korisnika i njihovim obvezivanjem na obeštećivanje nositeljâ isključivog prava reproduciranja za štetu koju im čine, države članice mogu u cilju financiranja pravične naknade uvesti naknadu za privatno reproduciranje koja nije na teret dotičnih privatnih osoba, nego osoba koje raspolažu opremom, uređajima i medijima za digitalno reproduciranje i koje ih na tom temelju pravno ili činjenično stavljaju na raspolaganje privatnim osobama ili im pružaju uslugu reproduciranja. U okviru takvog sustava osobe koje raspolažu navedenom opremom, uređajima ili medijima dužne su platiti naknadu za privatno reproduciranje (presude Padawan, EU:C:2010:620, t. 46., kao i Amazon.com International Sales i dr., EU:C:2013:515, t. 24.).

24 U tom pogledu nije nužno utvrđivati da su fizičke osobe tom opremom, uređajima i medijima stvarno ostvarivale privatna reproduciranja. Naime, za te osobe se legitimno pretpostavlja da u cijelosti uživaju i u potpunosti iskorištavaju njihove funkcije reproduciranja (vidjeti u tom smislu presudu Padawan, EU:C:2010:620, t. 54. i 55.).

25 Iz toga slijedi da ako su oprema, uređaji i mediji za digitalno reproduciranje stavljeni na raspolaganje fizičkim osobama kao privatnim korisnicima, za opravdanje primjene naknade za privatno reproduciranje dostatno je već sâmo njihovo svojstvo mogućnosti ostvarivanja reproduciranja (vidjeti u tom smislu presudu Padawan, EU:C:2010:620, t. 56.).

26 Iz te sudske prakse Suda proizlazi da kad se za krajnje korisnike smatra da iskorištavaju sve raspoložive funkcije tog medija, tada načelno nije relevantno ni to je li medij jednofunkcionalan ili višefunkcionalan ni to je li funkcija reproduciranja, ako je to primjenjivo, sekundarna drugim funkcijama.

27 S obzirom na navedeno, višefunkcionalnost i sekundarnost funkcije reproduciranja može imati utjecaj na iznos pravične naknade. Posebice, imajući u vidu razmatranja navedena u točki 21. ove presude, taj iznos moraju utvrditi nadležna tijela načelno uzimajući u obzir relativni značaj kapaciteta medija za ostvarivanje reproduciranja djela za privatnu uporabu.

28 Stoga, kad se u praksi pokaže da svi korisnici medija gotovo da i ne koriste takvu funkciju, njezina dostupnost može dovesti do toga da obveza plaćanja pravične naknade ne nastaje ako se šteta učinjena nositeljima prava smatra minimalnom, u skladu s uvodnom izjavom 35. Direktive 2001/29.

29 S obzirom na prethodna razmatranja, na četvrto pitanje valja odgovoriti da se članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2001/29 ne protivi nacionalnom propisu koji na temelju iznimke od prava reproduciranja predviđa pravičnu naknadu za reproduciranja za privatnu uporabu za višefunkcionalne medije, kao što su to memorijske kartice prijenosnih telefona, bilo da je glavna ili samo sekundarna funkcija tih medija ostvarivanje reproduciranja za privatnu uporabu, pod uvjetom da jedna od funkcija navedenih medija, bila ona i sekundarna, omogućava njihovim imateljima da ih koriste u tu svrhu. Međutim, na iznos plative pravične naknade mogu utjecati odgovori na pitanja je li ta funkcija glavna ili sekundarna te koji je relativni značaj kapaciteta tog medija za ostvarivanje reproduciranja. Ako se šteta učinjena nositeljima prava smatra minimalnom, dostupnost navedene funkcije može dovesti do toga da ne nastaje obveza plaćanja te naknade.

Peto pitanje

30 Svojim petim pitanjem, koje valja ispitati kao drugo, sud koji je uputio zahtjev u biti pita protivi li se članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2001/29 nacionalnom propisu koji primjenjuje naknadu za privatno reproduciranje na isporuku medija koji se mogu koristiti u svrhe reproduciranja za privatnu uporabu, kao što su to memorijske kartice prijenosnih telefona, ali koji tu naknadu ne primjenjuju na isporuku sastavnica koje su primarno namijenjene za pohranjivanje reproduciranja za privatnu uporabu, kao što su to unutarnje memorije čitača MP3.

31 U tom pogledu treba naglasiti da se iznimke predviđene u članku 5. Direktive 2001/29 moraju primjenjivati uz poštovanje načela jednakog postupanja koje predstavlja opće načelo prava Unije propisano u članku 20. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (vidjeti u vezi sa zadnje navedenim presudu Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, t. 43.).

32 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, načelo jednakosti postupanja zahtijeva da se u usporedivim situacijama ne postupa na različit način i da se u različitim situacijama ne postupa na jednak način, osim ako je takvo postupanje objektivno opravdano (vidjeti, među ostalim, presude Soukupová, C-401/11, EU:C:2013:223, t. 29. i Sky Italia, C-234/12, EU:C:2013:496, t. 15.).

33 Iz toga slijedi da države članice ne mogu predvidjeti oblike pravične naknade koji dovode do neopravdane nejednakosti postupanja između različitih kategorija gospodarskih subjekata koji prodaju usporedivu robu na koju se odnosi iznimka privatnog reproduciranja ili između različitih kategorija korisnika predmeta zaštite.

34 U predmetu u glavnom postupku nesporno je da nacionalni propis razlikuje, s jedne strane, medije koji imaju funkciju digitalnog reproduciranja i koji su odvojivi od uređaja i, s druge strane, sastavnice koje su neodvojive od takvih uređaja. Naime, dok se na isporuku tih medija primjenjuje naknada za privatno reproduciranje, to nije slučaj s isporukom tih sastavnica.

35 U tom pogledu valja navesti da se višefunkcionalni mediji kao što su to memorijske kartice prijenosnih telefona, s jedne strane, i ugrađene sastavnice kao što su to unutarnje memorije čitača MP3, s druge strane, mogu koristiti za privatno reproduciranje zaštićenih djela i na taj način učiniti štetu nositeljima autorskog prava.

36 Ta se analiza jednako primjenjuje na memorijske kartice prijenosnih telefona i na unutarnje memorije tih istih telefona. Doista, čak i kada, kako to proizlazi iz točke 13. ove presude, te unutarnje memorije imaju u telefonskom uređaju identičnu funkciju reproduciranja kao i memorijske kartice, iz spisa kojim Sud raspolaže ne proizlazi da se na njihovu isporuku primjenjuje naknada za privatno reproduciranje.

37 Međutim, na sudu je koji je uputio zahtjev da ispita postoje li, ako je primjenjivo, druge okolnosti koje omogućavaju zaključak da ugrađene sastavnice, usprkos činjenici da imaju istu funkciju reproduciranja kao i memorijske kartice prijenosnih telefona, nisu usporedive sa stajališta zahtjeva u vezi s pravičnom naknadom.

38 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev može osobito ocijeniti mogući utjecaj činjenice da su navedene sastavnice neodvojive od uređaja u koje su ugrađene, dok su mediji koji se koriste u iste svrhe reproduciranja, kao što su to memorijske kartice, odvojivi, što je obilježje koje može biti takve naravi da olakšava dodatna reproduciranja istih djela na drugim medijima.

39 Pod pretpostavkom da sud koji je uputio zahtjev zaključi da su navedene sastavnice i mediji usporedivi sa stajališta zahtjeva u vezi s pravičnom naknadom, on će se naći pred provjerom opravdanosti različitog postupanja koje proizlazi iz nacionalnog sustava pravične naknade.

40 To se različito postupanje može osobito opravdati kod pretpostavke da za ugrađene sastavnice koje se mogu koristiti u svrhe reproduciranja, a suprotno onome što je predviđeno za odvojive medije o kojima je riječ u glavnom postupku, nositelji prava primaju pravičnu naknadu u drugom obliku.

41 S obzirom na prethodna razmatranja, na peto pitanje valja odgovoriti da se članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2001/29 ne protivi nacionalnom propisu koji primjenjuje naknadu za privatno reproduciranje na isporuku medija koji se mogu koristiti u svrhe reproduciranja za privatnu uporabu, kao što su to memorijske kartice prijenosnih telefona, ali koji tu naknadu ne primjenjuju na isporuku sastavnica koje su primarno namijenjene za pohranjivanje reproduciranja za privatnu uporabu, kao što su to unutarnje memorije čitača MP3, pod uvjetom da te različite kategorije medija i sastavnica nisu usporedive, odnosno da je različito postupanje prema njima opravdano, a što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Šesto pitanje

42 Svojim šestim pitanjem, koje valja ispitati kao treće, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 5. stavak 2. točku (b) Direktive 2001/29 tumačiti na način da se protivi nacionalnom propisu koji nameće plaćanje naknade za privatno reproduciranje proizvođačima i uvoznicima koji prodaju memorijske kartice prijenosnih telefona poslovnim korisnicima te koji znaju da su te kartice

namijenjene za daljnju prodaju od strane tih profesionalnih korisnika, ali zanemaruju činjenicu jesu li krajnji kupci navedenih kartica privatni ili poslovni korisnici. Usto, sud koji je uputio zahtjev pita utječu li na odgovor na to pitanje okolnosti:

— da su ti proizvođači i uvoznici izuzeti od plaćanja navedene naknade ako memorijske kartice prodaju profesionalnim korisnicima koji su registrirani pri tijelu zaduženom za upravljanje naknadama, i

— da im se ta ista naknada može vratiti ako se memorijske kartice prijenosnih telefona koriste u profesionalne svrhe, imajući u vidu da u praksi jedino konačni stjecatelj takve memorijske kartice može dobiti povrat naknade za privatno reproduciranje pod uvjetom da podnese zahtjev tijelu zaduženom za upravljanje naknadama.

43 Kao što se na to podsjetilo u točki 23. ove presude, države članice mogu u cilju financiranja pravične naknade uvesti naknadu za privatno reproduciranje koja nije na teret dotičnih privatnih osoba, nego osoba koje raspolažu opremom, uređajima i medijima za digitalno reproduciranje i koje ih na tom temelju pravno ili činjenično stavljaju na raspolaganje privatnim osobama ili im pružaju uslugu reproduciranja.

44 Iz sudske prakse Suda također proizlazi da države članice mogu pod određenim uvjetima primijeniti naknadu za privatno reproduciranje bez razlikovanja u pogledu medija pohranjivanja koji mogu služiti za reproduciranje, uključujući pretpostavku u kojoj njihova konačna uporaba nije obuhvaćena člankom 5. stavkom 2. točkom (b) Direktive 2001/29 (vidjeti u tom smislu presudu Amazon.com International Sales i dr., EU:C:2013:515, t. 31.).

45 Sustav koji se odnosi na primjenu takve naknade usklađen je s navedenom odredbom samo ako je njegova provedba opravdana praktičnim poteškoćama i ako obveznici raspolažu pravom na povrat te naknade kad ne postoji obveza njezinog plaćanja (vidjeti u tom smislu presudu Amazon.com International Sales i dr., EU:C:2013:515, t. 31.).

46 U tom pogledu, sustav naknade za privatno reproduciranje osobito može biti opravdan kod nužnosti uklanjanja nemogućnosti utvrđivanja konačnih korisnika ili praktičnih poteškoća u vezi s tim utvrđivanjem ili drugih sličnih poteškoća (vidjeti u tom smislu presudu Amazon.com International Sales i dr., EU:C:2013:515, t. 31. i 34.).

47 Međutim, iz sudske prakse Suda proizlazi da se u svakom slučaju navedena naknada ne može primjenjivati na isporuku opreme, uređaja i medija za reproduciranje drugim osobama koje nisu fizičke osobe u svrhe koje su očito strane ostvarenju reproduciranja za privatnu uporabu (vidjeti u tom smislu presude Padawan, EU:C:2010:620, t. 52., kao i Amazon.com International Sales i dr., EU:C:2013:515, t. 28.).

48 Usto, kad je riječ o pravu na povrat te iste naknade, to pravo mora biti djelotvorno i ne smije učiniti pretjerano otežanim povrat naknade koja je plaćena izvan slučaja predviđenog u članku 5. stavku 2. točki (b) Direktive 2001/29 (vidjeti u tom smislu presudu Amazon.com International Sales i dr., EU:C:2013:515, t. 31. i 34.).

49 U predmetu u glavnom postupku, na sudu koji je uputio zahtjev jest da provjeri, kao prvo, je li uspostava sustava koji predviđa plaćanje naknade za privatno reproduciranje kod stavljanja u promet memorijskih kartica prijenosnih telefona opravdana praktičnim poteškoćama, kao što su to one navedene u točki 46. ove presude.

50 U tom pogledu, iz razmatranja na koja se podsjeća u točki 47. ove presude proizlazi da stavljanje u promet navedenih kartica mora biti osobito izuzeto od navedene naknade kad dotični proizvođač ili uvoznik utvrdi da su te kartice isporučene osobama koje nisu fizičke osobe, u svrhe koje su očito strane ostvarenju reproduciranja za privatnu uporabu.

51 Osim toga, valja navesti da praktični problemi koji su svojstveni utvrđivanju konačnih korisnika i ubiranju te naknade ne mogu opravdati ograničenje primjene tog izuzeća samo na isporuku memorijskih kartica prijenosnih telefona profesionalnim korisnicima koji su registrirani pri tijelu zaduženom za upravljanje naknadama za privatno reproduciranje. Naime, takvo ograničenje dovelo bi do različitog postupanja između različitih skupina gospodarskih subjekata u mjeri u kojoj se, što se tiče naknade za privatno reproduciranje, svi ti gospodarski subjekti nalaze u usporedivoj situaciji, bilo da su registrirani ili nisu pri tom tijelu.

52 Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev mora provjeriti da opseg, učinkovitost, raspoloživost, javnost i jednostavnost korištenja prava na povrat omogućuju uklanjanje mogućih neravnoteža stvorenih sustavom naknade za privatno reproduciranje radi rješavanja utvrđenih praktičnih poteškoća (vidjeti presudu Amazon.com International Sales i dr., EU:C:2013:515, t. 36.).

53 U tom pogledu valja navesti da kad sustav naknade za privatno reproduciranje, o kojem je riječ u glavnom postupku, omogućava obveznicima da prebace iznos te naknade na cijenu predmetnih prijenosnih telefona koju snosi, dakle, konačni korisnik, tada je načelno u skladu s pravednom ravnotežom između interesa nositeljâ autorskog prava i interesa korisnikâ zaštićenih predmeta, koja je navedena u uvodnoj izjavi 31. Direktive 2001/29, da samo konačni stjecatelj tog telefona može dobiti povrat navedene naknade i da je taj povrat uvjetovan podnošenjem zahtjeva u tu svrhu tijelu zaduženom za upravljanje tim istim naknadama.

54 Budući da je ta mogućnost osigurana, nevažno je raspolažu li ili ne proizvođači ili uvoznici telefona o kojima je riječ, koji su dužni platiti naknadu za privatno reproduciranje, podacima o individualnom ili profesionalnom svojstvu konačnih kupaca tih telefona.

55 S obzirom na prethodno navedeno, na šesto pitanje valja odgovoriti da se članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2001/29 treba tumačiti u smislu da se ne protivi nacionalnom propisu koji nameće plaćanje naknade za privatno reproduciranje proizvođačima i uvoznicima koji prodaju memorijske kartice prijenosnih telefona poslovnim korisnicima te koji znaju da su te kartice namijenjene za daljnju prodaju od strane tih profesionalnih korisnika, ali zanemaruju činjenicu jesu li krajnji kupci navedenih kartica privatni ili poslovni korisnici, pod uvjetom

— da je uspostava takvog sustava opravdana praktičnim poteškoćama;

— da su obveznici navedene naknade izuzeti od njezinog plaćanja ako pokažu da su memorijske kartice isporučili osobama koje nisu fizičke osobe, u svrhe koje su očito strane ostvarenju reproduciranja za privatnu uporabu, imajući u vidu da to izuzeće ne može biti ograničeno na isporuku samo profesionalnim korisnicima koji su registrirani pri tijelu zaduženom za upravljanje tim istim naknadama;

— da navedeni sustav predviđa djelotvorno pravo na povrat naknade za privatno reproduciranje i ne čini pretjerano otežanim povrat plaćene naknade, a taj povrat moguće je izvršiti samo konačnom stjecatelju takve memorijske kartice koji u tu svrhu mora uputiti zahtjev navedenom tijelu.

Treće pitanje

56 Svojim trećim pitanjem, koje valja ispitati kao četvrto, sud koji je uputio zahtjev u biti pita na koji je način potrebno tumačiti članak 5. stavak 2. točku (b) Direktive 2001/29, u vezi s pojašnjenjem iz njezine uvodne izjave 35., u skladu s kojom u određenim situacijama kada je šteta učinjena nositelju prava „minimalna, ne može postojati obveza plaćanja“.

57 U tom pogledu valja navesti da je, s jedne strane, cilj Direktive 2001/29 usklađivanje samo određenih aspekata autorskog prava i srodnih prava (presuda Padawan, EU:C:2010:620, t. 35.). S druge strane, opća struktura te direktive ograničena je s većim brojem njezinih odredaba koje sadrže namjeru zakonodavca Europske unije da državama članicama osigura marginu prosudbe prilikom njezine provedbe, kao što je to članak 5. koji predviđa niz iznimaka i ograničenja koje te države mogu slobodno prenijeti u svoja nacionalna prava.

58 Usto, u skladu s uvodnom izjavom 35. navedene direktive, u određenim slučajevima iznimaka ili ograničenja nositelji prava trebali bi dobiti pravičnu naknadu. Međutim, obveza plaćanja ne može postojati u određenim situacijama kada je šteta učinjena nositelju prava minimalna.

59 Na isti način kao što je državama članicama dopušteno predvidjeti ili ne predvidjeti neku od iznimaka pobliže navedenih u članku 5. stavku 2. Direktive 2001/29, te iste države članice mogu, kao što to potvrđuje uvodna izjava 35. te direktive, u određenim situacijama koje ulaze u područje primjene iznimaka koje su slobodno uvele, predvidjeti iznimku od plaćanja pravične naknade kada je šteta učinjena nositeljima prava minimalna.

60 Taj se zaključak u potpunosti mora primijeniti na iznimku za privatno reproduciranje koja je predviđena u članku 5. stavku 2. točki (b) navedene direktive.

61 Iz razloga navedenih u prethodnim točkama, utvrđenje praga ispod kojeg se šteta može kvalificirati kao „minimalna“, u smislu uvodne izjave 35. iste direktive, mora također ulaziti u marginu prosudbe država članica, pod uvjetom da je primjena tog praga u skladu s načelom jednakog postupanja, kako je navedeno u točki 31. ove presude.

62 S obzirom na prethodno navedeno, na treće pitanje valja odgovoriti da članak 5. stavak 2. točku (b) Direktive 2001/29, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 35., treba tumačiti u smislu da države članice mogu u određenim situacijama koje ulaze u područje primjene iznimke privatnog reproduciranja predvidjeti iznimku od plaćanja pravične naknade, pod uvjetom da je šteta učinjena u tim slučajevima nositeljima prava minimalna. Te su države nadležne utvrditi prag takve štete, imajući u vidu da se taj prag mora primijeniti u skladu s načelom jednakog postupanja.

Prvo pitanje, točke (a) i (b)

63 Svojim prvim pitanjem u točkama (a) i (b) sud koji je uputio zahtjev u biti pita koji su učinci toga što je nositelj prava dao ovlaštenje za uporabu, osobito u svrhe privatnog reproduciranja, datoteka koje sadrže predmete zaštite s obzirom na zahtjeve koji proizlaze iz članka 5. stavka 2. točke (b) Direktive 2001/29, osobito što se tiče pravične naknade.

64 Iz točaka 24. i 25. ove presude proizlazi da nije nužno utvrditi da korisnici navedenih datoteka stvarno ostvaruju privatna reproduciranja jer se za te korisnike legitimno pretpostavlja da u cijelosti uživaju dostupnost tih datoteka. Iz toga slijedi da kad nositelj prava ovlasti fizičku osobu na uporabu takvih datoteka, stavljajući ih na njezino raspolaganje, sâma mogućnost uporabe tih datoteka u svrhe reproduciranja zaštićenih djela opravdava primjenu naknade za privatno reproduciranje.

65 S obzirom na navedeno, kad je riječ o utjecaju na pravičnu naknadu činjenice da je nositelj prava dao ovlaštenje za uporabu datoteka koje sadrže zaštićena djela, Sud je presudio da kad država članica odluči, na temelju članka 5. stavka 2. Direktive 2001/29, isključiti iz materijalnog područja primjene te odredbe svako pravo nositeljâ prava da daju ovlaštenje za privatna reproduciranja svojih djela, tada je njihov mogući akt ovlaštenja lišen pravnih učinaka u pravu navedene države. Stoga, zbog uvođenja mjere koja oduzima pravo o kojem je riječ, takav akt nema nikakav učinak na štetu učinjenu nositeljima prava i stoga ne može imati nikakav učinak na pravičnu naknadu, bilo da je ona predviđena u obveznom ili u fakultativnom obliku, na temelju primjenjive odredbe te direktive (vidjeti presudu VG Wort i dr., C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:426, t. 37.).

66 Kad je u uvjetima kao što su oni koji su navedeni u prethodnoj točki ove presude navedeno ovlaštenje lišeno pravnih učinaka, to ovlaštenje ne može sâmo po sebi dovesti do nastanka korisnikove obveze plaćanja bilo kakve naknade za privatno reproduciranje predmetnih datoteka nositelju prava koji je dao ovlaštenje za njihovu uporabu.

67 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje, točke (a) i (b), valja odgovoriti da Direktivu 2001/29 treba tumačiti u smislu da kad je država članica odlučila, na temelju članka 5. stavka 2. te direktive, isključiti iz materijalnog područja primjene te odredbe svako pravo nositeljâ prava da daju ovlaštenje za privatna reproduciranja njihovih djela, tada ovlaštenje koje nositelj prava daje za uporabu datoteka koje sadrže njegova djela ne može utjecati na obvezu pravične naknade za reproduciranja ostvarena korištenjem tih datoteka u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b) navedene direktive i ne može sâmo po sebi dovesti do nastanka obveze plaćanja bilo kakve naknade tom nositelju prava od strane korisnika predmetnih datoteka.

Prvo pitanje, točke (c) i (d), kao i drugo pitanje

68 Svojim prvim pitanjem, točke (c) i (d), kao i drugim pitanjem, koje valja ispitati kao šesto, sud koji je uputio zahtjev u biti pita može li provedba tehničkih mjera propisanih u članku 6. Direktive 2001/29 za uređaje koji se koriste za reproduciranje zaštićenih djela, kao što su to DVD-i, CD-i, čitači MP3 ili računala, utjecati na pravičnu naknadu koja je plativa na temelju privatnih reproduciranja koja su ostvarena tim uređajima.

69 U tom pogledu Sud je već presudio da tehničke mjere na koje se poziva članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2001/29 ograničavaju postupanja koja nisu ovlaštena od strane nositelja prava, tj. osiguravaju pravilnu primjenu te odredbe i na taj način sprečavaju postupanja koja ne poštuju stroge uvjete koje ta odredba nameće. (presude VG Wort i dr., EU:C:2013:426, t. 51, kao i ACI Adam i dr., C-435/12, EU:C:2014:254, t. 43.).

70 Osim toga, u mjeri u kojoj države članice, a ne nositelji prava, uvode iznimku privatnog reproduciranja i one daju ovlaštenje tog korištenja djelâ ili drugih predmeta zaštite u cilju ostvarenja takvog reproduciranja, posljedično, na državi je članici koja je dala ovlaštenje uvođenjem te iznimke privatnog reproduciranja osigurati pravilnu primjenu navedene iznimke i na taj način ograničiti postupanja za koja nositelji prava nisu dali ovlaštenje (presude VG Wort i dr., EU:C:2013:426, t. 52. i 53., kao i ACI Adam i dr., EU:C:2014:254, t. 44.).

71 Budući da je primjena tehničkih mjera iz članka 6. Direktive 2001/29 dobrovoljna, Sud je presudio da čak i kad postoji takva mogućnost, izostanak primjene tih mjera ne može dovesti do prestanka važenja pravične naknade (presuda VG Wort i dr., EU:C:2013:426, t. 57.).

72 Međutim, dotična država članica može odlučiti da konkretna razina naknade nositeljima prava bude ovisna o tome jesu li primijenjene ili nisu tehničke mjere kako bi nositelji prava bili potaknuti na njihovo poduzimanje te kako bi na taj način dobrovoljno pridonijeli pravilnoj primjeni iznimke privatnog reproduciranja (presuda VG Wort i dr., EU:C:2013:426, t. 58.).

73 Stoga, na prvo pitanje, točke (c) i (d), kao i na drugo pitanje, valja odgovoriti da provedba tehničkih mjera propisanih u članku 6. Direktive 2001/29 za uređaje koji se koriste za reproduciranje zaštićenih djela, kao što su to DVD-i, CD-i, čitači MP3 ili računala, ne može utjecati na pravičnu naknadu koja je plativa na temelju privatnih reproduciranja koja su ostvarena tim uređajima. Međutim, ta provedba može utjecati na konkretnu razinu te naknade.

Prvo pitanje, točka (f)

74 Svojim prvim pitanjem, točka (f), koje valja ispitati kao sedmo, sud koji je uputio zahtjev u biti pita protivi li se Direktiva 2001/29 nacionalnom propisu koji predviđa pravičnu naknadu za reproduciranja iz nedopuštenih izvora, odnosno iz zaštićenih djela koja su stavljena na raspolaganje javnosti bez ovlaštenja nositeljâ prava.

75 Sud je već presudio da se navedena direktiva protivi nacionalnom zakonodavstvu koje ne razlikuje slučaj u kojem je reproduciranje za privatnu uporabu ostvareno iz dopuštenog izvora od slučaja u kojem je taj izvor nedopušten (vidjeti u tom smislu presudu ACI Adam i dr., EU:C:2014:254, t. 58.).

76 U tom pogledu Sud je utvrdio da se zahtjev uskog tumačenja članka 5. stavka 2. točke (b) te iste direktive protivi tome da se ta odredba shvati na način da nositeljima autorskog prava nameće, iznad tog izričito predviđenog ograničenja, trpljenje povrede njihovih prava zbog privatnih reproduciranja (vidjeti u tom smislu presudu ACI Adam i dr., EU:C:2014:254, t. 31.).

77 Sud je nadalje naveo da sustav naknade za privatno reproduciranje, kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku, koji pri izračunu pravične naknade plative njegovim korisnicima ne razlikuje slučaj u kojem je reproduciranje za privatnu uporabu ostvareno iz dopuštenog izvora od slučaja u kojem je taj izvor nedopušten, ne poštuje pravednu ravnotežu između interesa nositelja autorskog prava i korisnika zaštićenih predmeta jer se u takvom sustavu svi korisnici koji stječu opremu, uređaje ili medije, koji podliježu navedenoj naknadi, posredno kažnjavaju (vidjeti u tom smislu presudu ACI Adam i dr., EU:C:2014:254, t. 54. do 56.).

78 Naime, snoseći trošak naknade utvrđene neovisno o tome je li izvor iz kojeg su takva reproduciranja ostvarena dopušten ili nedopušten, ti korisnici nužno pridonose naknadi štete uzrokovane reproduciranjem za privatnu uporabu iz nedopuštenog izvora, koje nije dopušteno Direktivom 2001/29, te stoga snose dodatan trošak, koji nije zanemariv, a kako bi mogli stvarati privatna reproduciranja obuhvaćena iznimkom predviđenom njezinim člankom 5. stavkom 2. točkom (b) (vidjeti presudu ACI Adam i dr., EU:C:2014:254, t. 56.).

79 S obzirom na prethodno navedeno, na prvo pitanje, točka (f), valja odgovoriti da se Direktiva 2001/29 protivi nacionalnom propisu koji predviđa pravičnu naknadu na temelju reproduciranja iz nedopuštenih izvora, odnosno iz zaštićenih djela koja su stavljena na raspolaganje javnosti bez ovlaštenja nositeljâ prava.

Prvo pitanje, točka (e)

80 Svojim prvim pitanjem, točka (e), koje valja ispitati kao osmo, sud koji je uputio zahtjev u biti pita protivi li se Direktiva 2001/29 nacionalnom propisu koji predviđa pravičnu naknadu za reproduciranja zaštićenih djela koja ostvaruje fizička osoba s ili uz pomoć uređaja koji pripadaju trećoj osobi.

81 U tom pogledu valja navesti da članak 5. stavak 2. točka (b) navedene direktive obuhvaća tri elementa koji zajednički određuju njegovo područje primjene. Riječ je, ponajprije, o predmetu reproduciranja, nadalje, o osobi koja ostvaruje to reproduciranje i, konačno, o sâmom reproduciranju.

82 Što se tiče, ponajprije, predmeta reproduciranja, valja podsjetiti da navedena odredba predviđa iznimku od isključivog prava nositelja prava da ovlasti ili zabrani reproduciranje predmetnog djela. To nužno pretpostavlja da je predmet reproduciranja na koji se odnosi ta ista odredba zaštićeno djelo koje nije krivotvoreno ili piratizirano (vidjeti u tom smislu presudu ACI Adam i dr., EU:C:2014:254, t. 58.).

83 Nadalje, kad je riječ o osobi koja je ovlaštena ostvariti reproduciranje, članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2001/29 pobliže navodi da je to isključivo fizička osoba koja ostvaruje reproduciranja predmetnog zaštićenog djela za privatnu uporabu i u svrhe koje nisu ni izravno ni neizravno komercijalne.

84 Konačno, što se tiče samog reproduciranja, članak 5. stavak 2. točka (b) te direktive navodi samo medije na koje se zaštićeno djelo može reproducirati.

85 Naime, u tom je pogledu dostatno usporediti tekst iznimke privatnog reproduciranja s tekstom iznimke od prava reproduciranja predviđene u članku 5. stavku 2. točki (a) navedene direktive. Dok se potonja primjenjuje na „reproduciranje na papir ili sličan medij“, iznimka privatnog reproduciranja primjenjuje se na „reproduciranje na bilo koji medij“.

86 Nasuprot tome, tekst članka 5. stavka 2. točke (b) Direktive 2001/29 uopće ne navodi obilježja uređaja s kojih ili uz pomoć kojih se ostvaruju reproduciranja za privatnu uporabu. Osobito, ništa se ne navodi u odnosu na narav pravne veze koja, kao što je to pravo vlasništva, može objediniti fizičku osobu, autora privatnog reproduciranja i uređaja koji ona koristi.

87 Međutim, treba navesti da, s jedne strane, iznimka predviđena navedenom odredbom treba biti usko tumačena, na način da ne omogućuje tumačenje koje ide dalje od izričito predviđenih pretpostavki (vidjeti analogijom presude ACI Adam i dr., EU:C:2014:254, t. 23. i Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, t. 24.)

88 S druge strane, cilj navedene direktive jest usklađivanje samo određenih aspekata autorskog prava (presuda Padawan, EU:C:2010:620, t. 35.). Međutim, ne spominjući u toj istoj direktivi obilježja i pojedinosti koje se navode u točki 86. ove presude, zakonodavac Unije je smatrao da oni nisu relevantni s obzirom na cilj koji slijedi njegovo djelo djelomičnog usklađivanja.

89 Iz toga slijedi da u područje primjene članka 5. stavka 2. točke (b) Direktive 2001/29 ne ulazi pitanje mora li uređaj koji koristi privatna osoba za ostvarivanje privatnih reproduciranja pripadati toj osobi ili on može pripadati trećoj osobi.

90 U tim uvjetima, suprotno onome što navodi Europska komisija, članak 5. stavak 2. točku (b) te direktive ne treba čitati s obzirom na njezin članak 5. stavak 5. jer potonja odredba nema za cilj ni utjecati na materijalni sadržaj odredbi obuhvaćenih člankom 5. stavkom 2. te direktive ni, osobito, proširiti doseg različitih iznimaka i ograničenja koja su njime predviđena (vidjeti presudu ACI Adam i dr., EU:C:2014:254, t. 26.).

91 S obzirom na prethodno, na prvo pitanje, točku (e) valja odgovoriti da se Direktiva 2001/29 ne protivi nacionalnom propisu koji predviđa pravičnu naknadu za reproduciranja zaštićenih djela koja ostvaruje fizička osoba s ili uz pomoć uređaja koji pripada trećoj osobi.

Prvo pitanje, točka (g)

92 Svojim prvim pitanjem, točka (g), koje valja ispitati kao deveto, sud koji je uputio zahtjev pita protivi li se Direktiva 2001/29 nacionalnom propisu koji predviđa pravičnu naknadu za reproduciranja koja se ostvaruju iz dopuštenih izvora „na drugi način“, npr. s interneta.

93 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, kad nacionalni sud ne podnese Sudu činjenične ili pravne elemente potrebne za davanje korisnog odgovora na pitanje koje mu je postavljeno, to pitanje se mora odbaciti kao nedopušteno (vidjeti u tom smislu presudu Belvedere Costruzioni, C-500/10, EU:C:2012:186, t. 16. i rješenje Stefan, C-329/13, EU:C:2014:815, t. 24.).

94 U predmetnom slučaju sud koji je uputio zahtjev ne daje dovoljno elemenata u vezi s naravi reproduciranja koja su predmet postavljenog pitanja.

95 U tim uvjetima Sud nije u mogućnosti odgovoriti na koristan način na prvo pitanje, točku (g). Stoga ono treba biti odbačeno kao nedopušteno.

Troškovi

96 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

1. **Članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive Europskog parlamenta i Vijeća 2001/29/EZ od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu ne protivi se nacionalnom propisu koji na temelju iznimke od prava reproduciranja predviđa pravičnu naknadu za reproduciranja za privatnu uporabu za višefunkcionalne medije, kao što su to memorijske kartice prijenosnih telefona, bilo da je glavna ili samo sekundarna funkcija tih medija ostvarivanje reproduciranja za privatnu uporabu, pod uvjetom da jedna od funkcija navedenih medija, bila ona i sekundarna, omogućava njihovim imateljima da ih koriste u tu svrhu. Međutim, na iznos plative pravične naknade mogu utjecati odgovori na pitanja je li ta funkcija glavna ili sekundarna te koji je relativni značaj kapaciteta tog medija za ostvarivanje reproduciranja. Ako se šteta učinjena nositeljima prava smatra minimalnom, dostupnost navedene funkcije može dovesti do toga da ne nastaje obveza plaćanja te naknade.**

2. **Članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2001/29 ne protivi se nacionalnom propisu koji na temelju iznimke od prava reproduciranja primjenjuje naknadu za financiranje pravične naknade za reproduciranja za privatnu uporabu na isporuku medija koji se mogu koristiti u svrhe reproduciranja za privatnu uporabu, kao što su to memorijske kartice prijenosnih telefona, ali koji tu naknadu ne primjenjuju na isporuku sastavnica koje su primarno namijenjene za pohranjivanje reproduciranja za privatnu uporabu, kao što su to unutarnje memorije čitača MP3, pod uvjetom da te različite kategorije medija i sastavnica nisu usporedive, odnosno da je različito postupanje prema njima opravdano, a što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.**

3. **Članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2001/29 treba tumačiti u smislu da se ne protivi nacionalnom propisu koji na temelju iznimke od prava reproduciranja nameće plaćanje naknade za financiranje pravične naknade za reproduciranja za privatnu uporabu, proizvođačima i uvoznicima koji prodaju memorijske kartice prijenosnih telefona poslovnim korisnicima te koji znaju da su te kartice namijenjene za daljnju prodaju od strane tih profesionalnih korisnika, ali zanemaruju činjenicu jesu li krajnji kupci navedenih kartica privatni ili poslovni korisnici, pod uvjetom**

   — **da je uspostava takvog sustava opravdana praktičnim poteškoćama;**

— **da su obveznici navedene naknade izuzeti od njezinog plaćanja ako pokažu da su memorijske kartice isporučili osobama koje nisu fizičke osobe, u svrhe koje su očito strane ostvarenju reproduciranja za privatnu uporabu, imajući u vidu da to izuzeće ne može biti ograničeno na isporuku samo profesionalnim korisnicima koji su registrirani pri tijelu zaduženom za upravljanje tim istim naknadama;**

— **da navedeni sustav predviđa djelotvorno pravo na povrat naknade za privatno reproduciranje i ne čini pretjerano otežanim povrat plaćene naknade, a taj povrat moguće je izvršiti samo konačnom stjecatelju takve memorijske kartice koji u tu svrhu mora uputiti zahtjev navedenom tijelu.**

4. **Članak 5. stavak 2. točku (b) Direktive 2001/29, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 35., treba tumačiti u smislu da države članice mogu u određenim situacijama koje ulaze u područje primjene iznimke od prava reproduciranja za reproduciranja za privatnu uporabu predvidjeti izuzeće od plaćanja pravične naknade na temelju te iznimke, pod uvjetom da je šteta učinjena u tim slučajevima nositeljima prava minimalna. Te su države nadležne utvrditi prag takve štete, imajući u vidu da se taj prag mora primijeniti u skladu s načelom jednakog postupanja.**

5. **Direktivu 2001/29 treba tumačiti u smislu da kad je država članica odlučila, na temelju članka 5. stavka 2. te direktive, isključiti iz materijalnog područja primjene te odredbe svako pravo nositeljâ prava da daju ovlaštenje za privatna reproduciranja njihovih djela, tada ovlaštenje koje nositelj prava daje za uporabu datoteka koje sadrže njegova djela ne može utjecati na obvezu pravične naknade na temelju iznimke od prava reproduciranja za reproduciranja ostvarena korištenjem tih datoteka u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b) navedene direktive i ne može sâmo po sebi dovesti do nastanka obveze plaćanja bilo kakve naknade tom nositelju prava od strane korisnika predmetnih datoteka.**

6. **Provedba tehničkih mjera propisanih u članku 6. Direktive 2001/29 za uređaje koji se koriste za reproduciranje zaštićenih djela, kao što su to DVD-i, CD-i, čitači MP3 ili računala, ne može utjecati na pravičnu naknadu koja je na temelju iznimke od prava reproduciranja plativa za privatna reproduciranja koja su ostvarena tim uređajima. Međutim, ta provedba može utjecati na konkretnu razinu te naknade.**

7. **Direktiva 2001/29 protivi se nacionalnom propisu koji na temelju iznimke od prava reproduciranja predviđa pravičnu naknadu za reproduciranja iz nedopuštenih izvora, odnosno iz zaštićenih djela koja su stavljena na raspolaganje javnosti bez ovlaštenja nositeljâ prava.**

8. **Direktiva 2001/29 ne protivi se nacionalnom propisu koji na temelju iznimke od prava reproduciranja predviđa pravičnu naknadu za reproduciranja zaštićenih djela koja ostvaruje fizička osoba s ili uz pomoć uređaja koji pripada trećoj osobi.**

Potpisi